

Verlag

Provincie Utrecht

We-Energy Game

Heuvelrug 29-11-2018

Introductie

De energietransitie is de grootste politieke en maatschappelijke uitdaging van ons tijdperk, maar nog niet alle politici, bestuurders, bedrijven en inwoners zijn doordrongen van dit feit. Gemeenten zijn al goed op weg om hun opgave in kaart te brengen en acties uit te voeren om mee te gaan in de transitie, maar er kunnen nog meer en betere stappen gezet worden. In dit rapport zijn de resultaten van het gespeelde spel te vinden.

Heuvelrug

Het spel wordt aan vijf tafels gespeeld met medewerkers van de gemeente. Tijdens het spelen wordt er geluisterd naar de gesprekken tussen de deelnemers en gekeken hoe zij omgaan met de verschillende rollen en belangen van actoren in de energietransitie. Met name de discussies die ontstonden tijdens het nemen van beslissingen rondom het energieneutraal maken de gemeente zijn hierbij interessant.

Provincie Utrecht

De provincie Utrecht kent u als het hart van Nederland, centrum van verkeer, vervoer, bedrijvigheid en cultuur. Maar als provincie is het ook een veelzijdige organisatie met een politiek bestuur en ruim 700 ambtenaren die zich iedere dag inzetten voor een gezond milieu, een goed onderhouden wegennet, natuurbehoud, toereikende gezondheidszorg, een veelzijdig cultuuraanbod en een vitaal bedrijfsleven. De provincie vormt de bestuurlijke schakel tussen de rijksoverheid en de gemeenten in de provincie en heeft daarmee belangrijke taken op het gebied van coördinatie, planning en visie.

We-Energy Game

De We-Energy Game is een Serious Game die de discussie over de energietransitie opgang brengt en bewustwording bij de spelers creëert over de opgave van de energietransitie. Dit door het plaatsen van duurzame energiebronnen op een kaart van de betreffende lokale dorp of stad. De spelers kunnen de volgende rollen vertegenwoordigen: Mensen, Planeet, Winst, Balans, Wetgeving en Productie. Het spelen van de duurzame energiebronnen heeft effect op de score van iedere rol, door samen te werken moet er een totaal hoeveelheid punten worden behaald.

Resultaten Discussie

Het spel start met een ronde waarin iedereen eerst individueel speelt en alleen kijkt naar het initiëren van lokale energie-initiatieven die het meeste voordeel voor hun eigen rol oplevert. De spelers leren zo hun rol kennen en maken kennis met dynamiek van het spel. We beginnen met het energieneutraal maken van Driebergen-Rijsenburg en er wordt al snel ontdekt dat het op deze manier lastig is om gelijk op te trekken en iedereen tevreden te houden.

Het is opvallend dat tafels verschillende aanpakken hanteren. Een tafel ziet bijvoorbeeld de efficiëntiekaart als laatste redmiddel en vindt dat er eerst moet worden gekeken naar wat er allemaal mogelijk is om energie duurzaam op te wekken zonder de burger hierbij te betrekken. Dit is een taak van de gemeente. Andere tafels zetten gelijk in op bewustwording en gedragsverandering en willen huishoudens al in een vroeg stadium efficiënter om laten gaan met energie. Sommige tafels beginnen met het stellen van restricties en bespreken wat er absoluut niet kan op hun grondgebied, terwijl andere tafels direct maatregelen nemen om hun doelen te behalen. Het energieneutraal maken van de eerste kaart gaat relatief eenvoudig omdat er voldoende onbebouwd gebied op de kaart is om een diversiteit aan maatregelen te nemen om tot een optimale energiemix te komen. De regiokaart van Amerongen, Leersum, Doorn, Maarn en Maarsbergen is al wat complexer en niet alle tafels halen deze keer hun doelstellingen. Er wordt gezegd dat alle dorpen binnen de regio gelijk moeten worden behandeld en dat er vooral samenwerking moet worden gezocht. Eventuele overproductie kan naar Utrecht, maar daar moet wel wat voor terug komen.

Er wordt opgemerkt dat het niet zo veel uitmaakt of je nu één of vijf windmolens plaatst. Er komt toch wel bezwaar. Het kan dan wel eens beter zijn om ergens één groot windmolenpark te plaatsen en hier goed over te communiceren. Hetzelfde geldt voor eventuele weerstand tegen plannen om wat bos te kappen om mais te kunnen verbouwen. Dit gaat om een jong bos dat er nog geen honderd jaar staat en dit moet dus goed worden uitgelegd. Communicatie lijkt een punt van zorg te zijn. De reacties van de media en burgers op de ambities van de gemeente komen meerdere keren ter sprake tijdens het spel. Er wordt schertsend voorgesteld om ook een 'geboortebeperkingskaart' toe te voegen aan het spel. Als er minder inwoners zijn, zal er ook minder energie nodig zijn.

Er wordt ook besproken dat alle energie duurzaam en lokaal opgewekt zou moeten worden in de toekomst. We zouden moeten stoppen met compenseren door middel van energiecertificaten uit het buitenland. We moeten, als gemeente, het goede voorbeeld geven. Toch wordt ook de kanttekening geplaatst dat het om een mondiaal vraagstuk gaat. De energietransitie kan niet lokaal worden opgelost. Sterker nog, moeten wij, als Nederland of als Europa, wel zo hard lopen? Of moet Azië het bijvoorbeeld regelen? Dat is ook gevaarlijk, want dan blijven wij misschien achter. Er zijn dus heel wat vragen over de onderliggende normen en waarden van de energietransitie. Waarom doen we dit nou eigenlijk? Het gaat hierbij niet om duurzaamheid alleen. Er wordt echter wel gesteld dat wij beter hier kunnen investeren in een efficiënte kolencentrale als dat betekent dat we een verouderde in een ontwikkelingsland dicht kunnen gooien.

Uitdagingen

We sluiten af met een plenaire bespreking van de uitdagingen die iedereen tegenkwam bij het energieneutraal maken van de gebieden op beide kaarten.

1. Voorbeeldfunctie: De belangrijkste conclusie hier is dat er keuzes moeten worden gemaakt en dat de gemeente een voorbeeldfunctie heeft. De gemeente moet een netwerk opbouwen en het gesprek met de samenleving aangaan en faciliteren. Hier moet goed over worden nagedacht. Er kwamen nu slechts 80 personen af op een informatieavond terwijl er toch ongeveer 50.000 inwoners zijn. Er wordt opgemerkt dat het bereiken van de eigen burgers wel eens het grootste knelpunt in de lokale energietransitie kan zijn.
2. Werken binnen de bestaande mogelijkheden: Energie moet zo veel mogelijk duurzaam worden opgewekt op het eigen grondgebied, maar met zo veel natuur in de gemeente kan dit nog wel eens lastig worden. Er wordt daarom nagedacht of er misschien toch windmolens in de bossen kunnen worden geplaatst. Hoe zit dat dan met vogels? En vogelsterfte? En wat is de relatie tussen de hoogte van de windmolens en de opbrengst? Hoe werkt dat in een landschap met heuvels?
3. Bestaande bouw verduurzamen: Monumenten zijn een uitdaging om te verduurzamen, maar dit gaat slechts om een beperkt percentage van het totaal aan vastgoed. Dit leidt het gesprek naar het verduurzamen van bestaande woningen en de vraag hoe woningeneigenaren bewogen kunnen worden om hierin te investeren.

Uitkomsten & Ondersteuning

Heuvelrug

Uit de discussie kwam een top 3 uitdagingen naar voren die hieronder te zien zijn. De We-Energy Game werkt samen met diverse projecten om u te ondersteunen bij deze uitdagingen. Per uitdaging vindt u deze projecten die u kunnen helpen met de energietransitie. Alle projecten, inclusief de We-Energy Game, zijn onderdeel van het lectoraat Communication, Behaviour and the Sustainable Society van de Hanzehogeschool.

Voorbeeldfunctie

We-Energy Game
Brengt de discussie over de energietransitie opgang en creëert bewustwording

We-Energy Game digitale versie
Speel de We-Energy Game online

Bestaande mogelijkheden

Masterclasses
Intensieve en leerzame lessen over actuele problematiek.

We-Energy Tool
Het vervolg van de We-Energy Game. Aan de slag met werkelijke gegevens in eigen omgeving.

Bestaande Bouw

Speur de Energieslurper
Aan de slag met een energiestekker en vind de energieslurper in uw huis.

Bedrijfskracht
CO2-uitstoot verminderen door de samenleving te verduurzamen.

Meer weten? Kijk op de website of neem contact op!

we-energy.eu/projecten

m.przybyla@pl.hanze.nl